

Skolinspektionens granskning av sex- och samlevnadsundervisning

Varför gjordes granskningen?

- Regeringsuppdrag att granska kvaliteten i sex- och samlevnadsundervisningen i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.
- Starka signaler om brister och varierande kvalitet i sex- och samlevnadsundervisningen.
- Granskningen syfte var att ge en bredare bild av hur sex- och samlevnadsundervisningen fungerar i skolorna i dag.

Hur gick granskningen till?

- **Enkätstudie** på 450 slumpmässigt utvalda skolor
- Enkät till rektor och samtliga lärare på skolan
- 28 **skolbesök** mellan september och november 2017
- Intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa, elever
- Dokumentstudier

Vilka områden har vi granskat?

- Får eleverna möjlighet att utveckla kunskaper inom hela det område som ryms inom begreppet sex och samlevnad?
 - Allsidigt innehåll av undervisningen
 - Balans mellan frisk- och riskperspektiv
 - Progression i lärandet
 - Normkritisk och inkluderande undervisning
 - Arbetsmetoder
 - Elevernas delaktighet och inflytande
- Tar rektorn ansvar för att skolans sex- och samlevnadsundervisning är av god kvalitet?
 - Systematisk utveckling av sex- och samlevnadsundervisningen
 - Förutsättningar för samverkan och erfarenhetsutbyte
 - Elevhälsans roll
 - Personalens kompetens och kompetensutveckling

25 deltagande skolor i Göteborgs kommun

Grundskola	Skutehagen 4-6
Grundskola	Önneredsskolan 1
Grundskola	Nya Påvelundsskolan 1
Grundskola	Guldhedsskolan 3-6
Grundskola	Kalvhagskolan
Grundskola	Martinaskolan
Grundskola	Bergsgårdsskolan 4-9
Grundskola	Björsaredsskolan F-3
Grundskola	Gamla Påvelundsskolan
Grundskola	Frölundaskolan F-6
Grundskola	Flatåsskolan 3
Grundskola	Fiskebäcksskolan 6-9
Grundsärskola	Bergsgårdsskolans sär
Grundsärskola	Kungsladugårdsskolan sär
Grundsärskola	Vättleskolan sär
Grundsärskola	Eriksboskolan sär
Gymnasieskola	Polhemsgymnasiet 1
Gymnasieskola	Katrinelundsgymnasiet 1
Gymnasieskola	Drottning Blankas Gymn. Göteborg
Gymnasieskola	Ingrid Segerstedts gymnasium
Gymnasieskola	Angeredsgymnasiet 5
Gymnasieskola	Hvitfeldtska gymnasiet 1
Gymnasieskola	Motorbranschens Tekniska gymn.
Gymnasieskola	Kitas Ekonomi
Gymnasieskola	Praktiska Göteborg

Resultat

- Sex- och samlevnadsundervisningen bedrivs **ämnesintegrerad**
 - På majoriteten av besökta skolor tas frågor som rör sex och samlevnad upp i undervisningen i olika ämnen. Mer än hälften av lärarna anger i enkäten att de arbetar med jämställdhet, identitet, normer, genus, känslor, könsroller och relationer i sina ämnen.
- Stora brister i undervisningen om **normer** och **HBTQ**-frågor
 - På mer än hälften av skolorna saknas möjligheter för elever att i undervisningen reflektera kring sex- och samlevnadsnormer. På många skolor läggs ansvaret för HBTQ-undervisning på externa föreläsare och ungdomsmottagningen.
- Eleverna görs inte **delaktiga** i sex- och samlevnadsundervisningen
 - Mindre än hälften av lärarna uppger i enkäten att de gör eleverna delaktiga i planering, genomförande och utvärdering av sex- och samlevnadsundervisningen.

Resultat

- Stort behov av **kompetensutveckling**
 - De flesta rektorer följer inte upp lärarnas kompetens för att undervisa om sex och samlevnad. Bara en av tio lärare har fått kompetensutveckling inom detta område.
- **Elevhälsans kompetens tas inte tillvara**
 - På hälften av skolor har elevhälsan ingen uttalad roll att medverka i sex- och samlevnadsundervisningen, lärare efterfrågar inte deras hjälp och det saknas tid för samverkan.
- Sex- och samlevnadsundervisning **utvecklas inte systematiskt**
 - På majoriteten av skolor saknas mål för arbetet med sex- och samlevnadsundervisningen, arbetet har inte kartlagts och rektor pratar inte med lärarna om deras medverkan.
- Sex- och samlevnadsundervisning kopplas inte till **värdegrunden**
 - Få skolor integrerar sex- och samlevnadsundervisningen i arbetet med värdegrunden och likabehandling.

Framgångsfaktorer

- Skolor bedriver ett systematiskt utvecklingsarbete som innefattar tydliga mål för sex- och samlevnadsundervisningen, uppföljning och utvärdering av dessa mål samt utvecklingsarbete utifrån dessa resultat.
- Skolor kopplar arbetet med sex och samlevnad till skolans värdegrundsarbete.
- Rektorererna följer regelbundet upp att lärarna har kompetens för att undervisa om sex och samlevnad och erbjuder relevant kompetensutveckling där det behövs.
- Elevhälsans uppdrag att medverka i sex- och samlevnadsundervisningen är förankrat i personalgruppen.
- Lärarna ger eleverna ett reellt inflytande i sex- och samlevnadsundervisningens planering, genomförande och utvärdering.
- Lärarna ger eleverna regelbundet möjlighet att tillsammans med lärarna reflektera kring en rad olika normer som rör sex- och samlevnadsområdet.